

MEDALIK KRZYŻ ŚW. BENEDYKTA

WYGLĄD ORYGINALNY, KLASYCZNY, TRADYCYJNY

<http://medalik-krzyz-sw-benedykta.blogspot.com>

Czym jest Krzyż św. Benedykta? Krzyż św. Benedykta jest jednym z bardziej rozpowszechnionych i znanych katolickich medalików. Jest poświęcony Krzyżowi Świętemu i ojcowi monastycyzmu zachodniego, św. Benedyktowi z Nursji. Data powstania medalika nie jest znana, był on jednak popularny już w XVII wieku. Niesie ze sobą wiele duchowych łask i błogosławieństw. Wygląd medalika został określony w brewe papieskim z 1742 roku. Medalik należy do sakramentaliów, czyli znaków świętych, uzdalniających do przyjęcia łaski i do współpracy z nią (KKK 1667-1679). Zwykle nosi się go przy sobie, na szyi, zakonnicy przypinają go też przy pasie. Warto ponadto umieścić medalik w domu, zawiesić na ścianie lub nad drzwiami. Przed użyciem powinien zostać poświęcony przez kapłana.

Jakie znaczenie duchowe ma medalik? Zasadniczo medalik wyjednywa łaskę nawrócenia, ochrania przed różnymi formami diabelskiego wpływu i zniewolenia, stanowi ochronę w niebezpieczeństwie zdrowia i śmierci, przyczynia się do uzdrowień. Znanych jest wiele rozmaitych, szczegółowych łask i błogosławieństw płynących z noszenia i użycia medalika.

Przód medalika

W brewe papieskim dotyczącym medalika Krzyż św. Benedykta znajduje się tylko jedno zdanie wskazujące na to, jak ma wyglądać jego pierwsza strona – ma ona przedstawiać świętego:

...una pars imaginem ejusdem Sancti Benedicti repraesentat... ..jedna strona przedstawia wygląd tegoż świętego Benedykta...

Nie podaje się w brewe żadnych dodatkowych szczegółów. Mimo to medaliki, które powstawały po ukazaniu się papieskiego brewe, były do siebie bardzo podobne. Możemy mówić o powszechnie przyjętej tradycji wykonania medalika. Konkretnie wybijane medaliki różniły się co prawda od siebie w pewnych szczegółach oraz w umiarkowany sposób w wykończeniu artystycznym, nie na tyle jednak, by odbiegały od jednego klasycznego wzoru.

Napis. Na medaliku umieszczony jest napis „Crux S. P. Benedicti” („Krzyż św. o. Benedykta”) – dla jasnego określenia, z czym osoba biorąca do ręki medalik ma do czynienia. Jak widać na jednym ze zdjęć, zdarzały się także medaliki bez tego napisu, którego brewe nie nakazuje.

Św. Benedykt. Na tradycyjnych medalikach przedstawia się św. Benedykta zazwyczaj w jeden określony sposób. Ubrany jest w strój zakonny, z odkrytą głową. Wokół głowy świętego widoczna jest aureola.

Benedykt ma długą brodę, jest łysy bądź ma niewiele włosów. Postać jest przedstawiona realistycznie.

W prawej ręce, wyciągniętej wysoko, święty podnosi krucyfiks, w geście do błogosławieństwa. W lewej ręce, opuszczonej bądź trzymanej przy ciele, ma zamkniętą księgę, według powszechnej interpretacji jest to reguła zakonna, którą sam napisał.

Infuła. Na ziemi po prawej stronie świętego (jego prawej stronie), znajduje się przysługująca mu infuła – liturgiczne nakrycie głowy opata zakonu.

Kruk. Po lewej stronie św. Benedykta (jego lewej stronie), stoi kruk, ze złożonymi skrzydłami, z rozwartym dziobem skierowanym w stronę świętego. Na niektórych medalikach kruk trzyma w dziobie chleb.

Jest to najprawdopodobniej nawiązanie do drugiej księgi Dialogów św. Grzegorza Wielkiego, w której opisany jest żywot św. Benedykta. Karmił on kruka chlebem: „W godzinie posiłku przylatywał zazwyczaj kruk z pobliskiego lasu i dostawał chleb z ręki Benedykta” (pkt 8.3). Święty Benedykt jawi się tutaj jako żyjący w harmonii z naturą, przyrodą, stworzoną przez Boga. Być może jest to też nawiązanie do jednej konkretnej historii z życia świętego: święty podał krukowi zatruty chleb, którym chciano go otruć, tak by ptak mógł zabrać go i schować, aby nikt go nie odnalazł (pkt 8.3). Jest to odniesienie do łask duchowych z ochrony zdrowia i życia, które wiążą się z noszeniem medalika.

Tył medalika

Breve papieskie jasno określa wygląd tylnej strony medalika Krzyż św. Benedykta.

...altera vero [pars numismatis] Crucem [repraesentat]...

...druga zaś [strona medalika przedstawia] Krzyż...

Tak więc to Krzyż jest głównym elementem odwrotnej strony tego sakramentalu. Mowa jest o Krzyżu Świętym – Krzyżu, który stanowi najważniejszy znak wiary chrześcijańskiej.

Dalej wytyczne papieskiego brewe wskazują na litery, będące skrótami – są to pierwsze litery wyrazów, które składają się na modlitwę.

...in cuius [Crucis] extremo circuitu litterae seu characteres, scilicet (...) respective significantes exprimuntur...

...w którego [Krzyża] zewnętrznym obwodzie wybite litery bądź znaki (...) odpowiednio oznaczają...

...V. Vade. R. retro. S. Sathana. N. numquam. S. suade. M. mihi. V. vana...

...Idź precz szatanie, nigdy nie nakłaniaj mnie do próżności...

...S. sunt. M. mala. Q. quae. L. libas. I. ipse. V. venena. B. bibas...

...złe są te [pokusy], które podsuwasz, sam pij trucizny...

...In linea vero ejus recta, C. crux. S. sacra. S. sit. M. mihi. L. lux...

...w jego linii właściwej, poziomej: Krzyż Święty niech będzie mi światłem

...In inversa autem, N. non. D. draco. S. sit. M. mihi. D. dux.

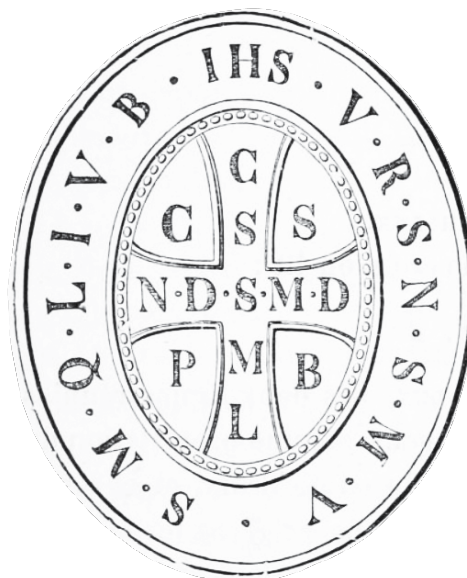
...w drugiej natomiast: nie smok niech będzie mi wodzem...

Nie smok, czyli nie szatan, ale Bóg.

...ac demum in quatuor lateribus C. crux. S. Sancti. P. Patris. B. Benedicti

...i na koniec w czterech rogach: Krzyż świętego ojca Benedykta...

Krzyżyk bądź IHS na środku na górze. Choć brewe tego nie nakazuje, na tylnej stronie medalika w jego górnej środkowej części umieszczano mały krzyżyk bądź litery IHS. Jak wskazuje autor jednego z opracowań, z 1849 roku, miało to wskazywać, że korzyści duchowe tego medalika zależą od wiary w Jezusa Chrystusa. Zależą one także od wiary w moc Krzyża.

Jak wygląda nowy wzór medalika i na czym polega jego nowość w porównaniu ze starym?

Nowy wzór medalika powstał pod koniec XIX wieku. Prześledzenie, w jakim czasie i w jaki sposób zastąpił stary wzór, wymagałoby szerszych badań historycznych, natomiast pewne jest, że pod koniec XX wieku stary wzór medalika nie był już w powszechnym użyciu. W XXI wieku widzimy jednak stopniowy powrót do tradycyjnej formy medalika.

Trzeba przyznać, że stary wzór (tradycyjny, klasyczny), zawiera jasne, klarowne symbole. Nowy medalik nie niesie ze sobą w niczym dla siebie istotnym więcej błogosławieństwa i łaski niż stary. Łaski spływające na osobę noszącą medalik przychodzą nie przez taki czy inny wzór, lecz przez wiarę i modlitwę Kościoła. Stary medalik jest klasyczny, pewny. Elegancki i dostojny.

To, co dla poprzednich pokoleń było święte, również dla nas pozostaje święte i wielkie (...).

Wszystkim wyjdzie na dobre zachowanie bogactw, które wzrastały w wierze i modlitwie Kościoła, i przyznanie im należytego miejsca.

kard. Joseph Ratzinger

Moc medalu leży w znaku Krzyża i w wizerunku św. Benedykta (...) – znak Krzyża św. miał cudowną moc w rękach św. Benedykta, dlatego na medalu po przeciwnej stronie Krzyża umieszczony jest św. Benedykt. Medal św. Benedykta początkowo mało znany, stał się teraz ucieczką bardzo wielu chrześcijan, a zaufanie, jakie w nim pokładają, Bóg zawsze wynagradza.

o. Prosper Guéranger